

LLIBERTAT

REDACCIÓ I
ADMINISTRACIÓ:
LAUREÀ MIRÓ, N.º 86
SURT EL 5 I 20
DE CADA MES

PREUS DE
SUBSCRIPCIÓ:
SEMESTRE 2.º— Pts.
ANY . . . 4.º— »
NUMERO SOLT
15 CENTIMS

PERIÒDIC COMARCAL D'ESQUERRA REPUBLICANA

ANY I

HOSPITALET 20 DE NOVEMBRE 1930

NUM. 15

Dies de malestar. Convulsions violentes d'un règim que agonitza i que no es resigna a ben morir. Violències, càrregues i descàrregues de la força pública. L'imperi del màuser. Morts i ferits. Victimes d'aquest règim, tribut que imposa una monarquia decrepita i corrompuda.

SENSE MALICIA

L'experiència ensenya que qui més gallega de la seva honradesa és el que coneix menys aquesta virtut.

Així mateix, en la vida política del nostre país passa una cosa per l'estil; fa molts anys que no coneixem la normalitat i a cada moment els governants s'entesten en fer-nos veure que o bé estem en ple ús dels nostres drets o que anem de dret a aquesta normalitat desitjada i que la veiem tan lluny, que ja ens sembla que no és una cosa feta per nosaltres.

Els que han agafat les rendes del poder, ja no cal dir-ho; és atribuït el cas que ells mateixos ja es creuen les propietats mentides, i dia darrera dia ens diuen i repeteixen que anem ràpidament cap a la normalitat, encara que sigui amb expulsions indignes, presons governatives i els altres mitjans que tots coneixem.

Aquest fenomen és natural en aquells que exerceixen funcions dictatorials. Recordem, sinó, les célebres notes oficiosos d'aquell illús que es digué Primo de Rivera, que mentre tot s'abrandava jurava i perjura que no passava res, encara que els fets demostrassin el contrari. Avui amb el govern de les bones intencions succeeix el mateix; la paraula normalitat floreix contínuament de la boca del segon heroi de la monarquia, Berenguer, amb promeses d'eleccions a cada pas i amb afirmacions de que tot està tranquil i que tot marxa vent en popa.

Què hi fa que els esdeveniments ens vulguin fer veure el contrari i que els propis actes del govern ens retrabi cada dia amb més perfecció la situació agònica del règim? No hi fa res que alhora que diu que tot està tranquil, prengui mides profilàctiques per evitar complots revolucionaris, que les més de les vegades han estat inventats per algun dels nombrosos Sherlock Holmes, que lupa en mà recorren tots els indrets, en recerca del desitjat complot. Crec que és arribat el cas que creuen més ells en la Revolució que els propis revolucionaris.

El govern, però, diu que no tem res, i nosaltres, obedients de mena, no podem fer més que creure-ho. Així veiem com viu confiat,

esperant que els esdeveniments es desenvolupin a la perfecció, per arribar a aquella normalitat que els curts de gambals demanem a grans crits.

Per altra banda, tots estem veient que l'ordre més complet regna en el nostre poble. No hi fa res que s'armi de metralladores a la guàrdia civil i policia, encara que sempre hi ha qui vol donar importància a les coses. ¿Què hi fa que arbitràriament s'empressin els ciutadans pel delictes d'opinar? Això és fet sense malícia, i és més, és per protegir als capdavanters dels moviments esquerristes, que d'aquesta manera se'ls ofereix un ben guanyat descans en les seves activitats, apartant-los de les contínues peticions de mitings i conferències. En quant a les metralladores, ni parlar-ne. Els temps evolucionen, amics, i avui els fusells es consideren ja antiquats, i aquests estris mortífers, tan bonic en els carrers asfaltats de les ciutats espanyoles, que les hi donen l'aspecte de veritables ciutats modernes. En fi, és una cosa que vesteix i es portarà molt. Fins alguna vegada he pensat que no sigui un truc buscat pel Patronat Nacional de Turisme, per atreure als estrangers, i penso que fou una veritable llàstima que quan la Dictadura de Primo, no s'hagués emprat aquest sistema, ja que l'èxit de les Exposicions de Barcelona i Sevilla hauria estat assegurat.

Quan la Gran Guerra, aquestes armes eren considerades com a temibles, pels estralls que ocasionen; avui les coses han canviat, quan menys a casa nostra, de tal faisó, que ens familiaritzarem tant amb elles, que posades damunt dels asfals dels nostres carrers, ens faran l'efecte d'una joguina.

A propòsit d'això, es diu que els fabricants de juguets estan enfeïnats construint metralladores en miniatura—s'entén—en vistes a la diada de Reis de l'any que s'apropa. Fins fa poc, la gran illusió de la mainada, era que els reis els portessin un sabre, una escopeta i un «ros». D'ara en avant, demanaran que els portin un tricorní o un casc, un sabre i una metralladora.

JORDI ROCAFORT

La incomprensió

Mantes vegades us haureu trobat, tots els que teniu ideals convençuts, que fracasseu davant la incomprensió. Que n'és de trist el no ésser comprès! A voltes sortint d'una reunió sindical o d'una conferència republicana catalanista, aneu amb aquell foc, amb aquell entusiasme, amb aquella fe, que... ai las! s'aigualeix, s'esfuma quan una persona estimada no comprènent el vostre noble abrandament us vol disuadir, us vol fer posar seny, us vol orientar a la seva manera.

Són moltes les persones que lluitarien, que bregarien per la llibertat dels pobles, però topen, s'estellen davant els afectes íntims dels pares o de la esposa incomprensius que els deturen o els posen traves amb les seves raons sentimentals. L'amor ha fet de molts homes uns herois, però, no dubto gens en creure que el mateix amor n'ha fet fracassar molts.

Per desgràcia, són poques les dones del temps d'una esposa d'en Ventura Gassol, que amb noble orgull ensenya el retrat del pare exiliat, cada nit, als fills que amb feines el coneixen.

La incomprensió és filla de la manca d'instrucció; aquella persona estimada, que li professeu l'amor més gran que pugui cabre en el vostre cor, no ho dubteu; si ella us posa traves quan li parlu dels vostres ideals, o bé en diu cabòries dels vostres pensaments, és que li manca quelcom: li manca, si més no, aquell coneixement perfect de la pàtria vexada, no sap que el nom «Catalunya» enclou un munt de records que us amarguen; ella ho desconeix això i desconeixent-ho no pot arribar a comprendre com pugui haver-hi persones que per aquest ideal sofreixin la presó, l'exili, els maltractes i la mort i tot.

¿Què hi ha damunt la terra més gran que aquest amor a la pàtria que tots sentim, i no obstant el menpreem per qualsevol futeia? Aquest amor es sent de moltes maneres i com que és innat dins el nostre cor, uns el senten com cosa passatgera que no els hi deixa cap rastre, altres el senten amb abrandaments momentanis i d'altres el senten contínuament i lluiten per tal de sublimar aquest amor; aquests són els herois. Heroi, ¡quina paraula més sublim és aquesta! Jo considero un heroi a aquella persona que tot i sentint l'escalf amorós de la llar volguda, deixa que els sentiments, clivellin i trosseguin el seu cor abans de claudicar amb els seus ideals.

Em plauen els polítics, em plauen els lluitadors socials, que de casa estant orienten el poble amb la seva visió clara i seny ordena-

—Ai carai! ¿que te aquest home?
—Res; ha menjat carn de ruc d'En Balaña.

dor; però per damunt de tot em plau l'home que sentint l'ideal que l'esperona, no deixa tot i va de nació en nació, i lluita i fracassa i torna a lluitar, i cau i s'aixeca, i esperonat per ell mateix, confiant encara amb l'ideal, després de múltiples desenganys, orgullós d'ell mateix, increpa als sectors retratats amb semblants paraules: «Catalunya—o sigui l'ideal—no m'ha desenganyat, qui m'ha desenganyat són alguns que s'anomenen «catalans»; aquest és un heroi, aquest és el que mereix l'estimació dels pobles.

Per desgràcia són pocs els homes com aquest; de tant en tant en sorgeix algun, al qual molts s'unirien, però certs lligams naturals incomprensius els retenen, llevant una força tal volta poderosa pel bé de la humanitat o de la pàtria vexada.

Al nostre poble li mancà quelcom, i particularment a la dona. En general, la dona catalana, desconeix els ideals patriòtics i socials. Quan se li parla de la pàtria i de lluitar per ella, sol veure-hi en això els empresonaments, els exilis i els mals tractes; i quan se li parla pel millorament de l'obrer, veu solament les vagues i els pistolers. Això no pot durar, ha de desaparèixer, havem d'arribar en un temps en què l'esposa, la mare catalana, redreçant-se punyida per l'esclavatge de la pàtria o de l'obrer, es dirigeixi ella mateixa a l'espòs amorós o al fill estimat i els hi digui: «La pàtria, la humanitat us crida, essent així, aneu! el meu record us acompanyi.»

Es punyent això, però, hi havem d'arribar-hi, mitjançant la instrucció que igual ha d'ésser pels homes com per les dones. No podem, els homes, lluitar, desinteressadament, com cal, fins que l'adona tingui el coneixement perfect dels ideals que contínuament agiten la humanitat.

JOAN RUS

ELECCIONS

Eleccions

Eleccions...

Aquesta és la recepta per salvar la monarquia

República

República

REPUBLICA!

Aquesta és la recepta per salvar Espanya i Catalunya

El poble té la paraula

Els republicans que tenen càrrecs als Ajuntaments i Diputacions, ni són demòcrates ni són republicans.

El seu càrrec, rebut de caritat i amb condicions, de mans de l'actual dictador, és vergonyós i indignant pels que després de dir-se republicans ho són.